

תע"א 1403/07

בבית הדין האזורי לעבודה בחיפה

בפני סגנית הנשיא א. קציר

בעניין:

ע"י ב"כ עוה"ד מנאע חוסין
ת.ד. 687, מגיד אלכרום 20190
פקס 9580674 טלפון 9081114

התובע

נגד

מועצה מקומית מגיד אלכרום
ע"י ב"כ עו"ד פוקס אורי ממשרד גולדהמר ושות'
שד' פל ים 2, חלונות הסיטי, חיפה
פקס 8511150 טלפון 8511222

הנתבעת

הודעה על מתן פסק בוררות

הח"מ מבקש לעדכן את בית הדין הנכבד כי בימים אלו נמסר לצדדים פסק הבוררות שניתן
בהמשך לבוררות שהתקיימה בהתאם להחלטות בית הדין.

רצ"ב עותק פסק הבוררות.

אילן גורבניץ, עו"ד

בורר

בפני הבורר עו"ד אילן גורביץ'התובע

ע"י ב"כ עו"ד חוסין מנאע

- נ ג ד -

הנתבעת

המועצת המקומית מגיד אל כרום

ע"י ב"כ עו"ד אורי פוקס

פסק בוררות

1. בפניי וביעתו של (להלן: "התובע") כנגד המועצה המקומית מגיד אל כרום (להלן: "הנתבעת" או "המועצה"), לתשלום סכומים שונים הנובעים מהעסקתו של התובע במועצה בעבר.
  2. תביעה זו הוגשה במקור לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה, במסגרת תיק עב' 3866/03.
  3. ביום 22.4.04, מחק בית הדין הנכבד את התביעה לבקשת הצדדים, אשר הודיעו כי גיבשו ביניהם הסכמה על העברת הסכסוך לבוררות.
  4. בפועל, הבוררות לא התקיימה, וביום 17.4.07 הגיש התובע לבית הדין תביעה (עב' 1403/07) למתן צו המחייב את המועצה לפנות לבוררות כפי שהוסכם.
  5. בפסק דינו מיום 18.2.10 קיבל בית הדין (כב' סגנית הנשיא א' קציר) את התביעה, קבע כי הסכם הפשרה שגובש בין הצדדים תקף, וחורה על העברת הסכסוך לבוררות. ביום 24.3.11, הורה בית הדין על מינויו של הח"מ כבורר, ובמסגרת תחלטתו הגדיר את סמכויות הבורר במחלוקות שבין הצדדים (המפורטות בכתבי הטענות בתיק עב' 3866/03).
  6. התקיימו בפניי ארבע ישיבות בוררות – הראשונה טכנית בעיקרה, ושלוש נוספות במסגרתן נחקרו עדי הצדדים, והוגשו מסמכים שונים, כפי שיפורט להלן.
- הרקע העובדתי**
7. התובע הועסק על ידי המועצה משנת 1982 – בתחילה כמחלקת חשבונאות, ובהמשך כקופאי המועצה.
  8. במסגרת תפקידו, היה התובע אחראי על כספת בה נוהלה קופת המועצה, ועל רישום מעולות שונות המבוצעות בקופה, בספרי הקופה.
  9. בשלהי שנת 1991 הודיעה המועצה לתובע כי ביום 1.1.92 תיערך ביקורת חשבונאית לקופה ולספריה על ידי רו"ח יעקב סו"צ'יק וצוותו, והתובע נתבקש להתייצב ביום הביקורת בעבודתו.

10. ביום הביקורת המיועד (1.1.92) לא התייצב התובע לעבודה, ומסר לממונים עליו במועצה כי עליו להעדר מסיבות אישיות.
11. ביום 4.1.92 שב התובע לעבודתו, ובמועד זה נתגלה כי ספר הקופה מעלם. התובע טען בפני המועצה כי ערב הביקורת (דהיינו 31.12.91) השאיר את הספר על שולחנו, וכי אינו יודע מה עלה בגורלו.
12. ביום 6.1.92 ומשלא אותר ספר הקופה, נערכה ספירת בקופה במעמד התובע, ובסמוך לאחר מכן מסר התובע בידי המועצה שני מסמכים:
- א. בקשה ליציאה לחופשה ללא תשלום לתקופה של 3 חודשים, לצורך השלמת חבזיקה באשר לנסיבות האירוע.
- ב. כתב התחייבות לשאת בהפרש שבין הסכומים אשר בבדיקת רו"ח המועצה יימצא כי אמורים להיות בקופה, לבין הסך של 46,270.50 ₪ שנמצא בקופה בספירה.
13. ביום 16.1.92 נתכנסה מליאת המועצה לשיבה שלא מן המניין (שיבה 34), במסגרתה התקיים דיון ראשוני באירוע. התובע נכח בישיבה, אישר בה את דבר אתריותו לקופה ולספריה, וחזר על התחייבותו לשלם כל סכום שיימצא כי חסר.
14. בתום הישיבה, החליטה מליאת המועצה לבקש מרואה החשבון לסיים את בדיקת הקופה, ולהימנע בשלב זה לערב את משטרת ישראל.
15. ביום 6.4.92 הסתיימה תקופת 3 החודשים מן המועד בו ביקש התובע ליטול חופשה ללא תשלום. הצדדים חלוקים ביניהם באשר למעמדו של התובע ממועד זה, אך אין מחלוקת כי התובע לא חזר לעבודה בפועל מעולם.
16. ביום 9.6.92 או בסמוך לכך, הגיש רו"ח סרצ'וק למועצה את תוצאות הבדיקה החשבונית שערך בקופה. מסקנתו של רו"ח סרצ'וק היתה כי קיים בקופה חוסר פיזי של 186,261.66 ₪ נכון ליום 31.12.91.
17. רו"ח סרצ'וק הוסיף ועורר את הסברה כי מקור החוסר בכך שתמורתם של שיקים חוזרים שולמה בפועל לידי התובע על ידי מושבי השיקים (חייבים שמסרו למועצה שיקים שחזרו), אך לא תועדה בספרים ולא הופקדה בתשבון הבנק של המועצה. רו"ח סרצ'וק הוסיף וסבר כי התובע גילה "פירצה" בכך שקבלת תמורתו של שיק חוזר אינה מחייבת הנפקת קבלה – שהרי קבלה בגין סכום השיק ניתנה במועד בו נמסר השיק למועצה – והפך זאת לשיטת פעולה.
18. ביום 11.7.92 התכנסה מליאת המועצה לדיון (שיבה 38) בממצאי חבזיקה. התובע לא נכח בישיבה, ולפיכך סוכם כי תזומן ישיבה נוספת בה תינתן לו האפשרות להציג עמדתו.
19. בחתום, זומן התובע לישיבה 39 שנערכה ביום 8.8.92. בישיבה זו טען התובע כי לא נטל דבר לכיסו, והעלה חשדות שונים כלפי בעלי תפקידים אחרים במועצה, לרבות הגובר דאז מר עטאללה חשאן. בתום הישיבה סוכם כי תכנס ישיבה נוספת לה יזומן גם רו"ח סרצ'וק.

20. ביום 18.8.92 כונסה מליאת המועצה לשיבה מס' 40, בה נכחו התובע ור"ח סרצ'וק. לאחר שר"ח סרצ'וק מסר הבהרות שונות בקשר לתוצאות בדיקתו, החליטה המליאה להעביר את הנושא לטיפול הרשויות.
21. ביום 20.8.92 פנתה המועצה למשרד הפנים, מבקר המדינה ומשטרת ישראל במכתב המפרט את השתלשלות האירועים בקשר עם אובדן ספר הקופה. ביום 1.10.92, שבה המועצה ופנתה למשטרת ישראל בתלונה פורמלית.
22. משטרת ישראל פתחה בחקירת האירוע, ובמסגרת זו זימנה לחקירה ולמתן עדות את התובע, את מזכיר המועצה במועד האירוע מר מוחמד כמאן ואת הגזבר במועד האירוע מר עטאללה חשאן.
23. אין בין הצדדים מחלוקת כי בשלהי 1995 או בסמוך לכך נסגר תיק החקירה מחוסר ראיות, וכנגד התובע לא הוגש כתב אישום.
24. הצדדים חלוקים ביניהם באשר לטיב הדין ודברים שנוהל למן המועד בו נסגר תיק החקירה על ידי המשטרה, אך אין ביניהם מחלוקת כי בפועל לא שב התובע לעבודתו, כי התובע פנה אל המועצה ביום 20.1.00 בדישישה לתשלום פיצויי פיטורים ולקבלת מכתב פיטורים, וכי התביעה שבפני הוגשה בסופו של דבר לבית הדין לעבודה ביום 19.10.03.

טענות התובע

25. התובע טוען כי הועסק במחלקת החשבונאות והנהלת החשבונות של המועצה מיום 6.9.82 ועד ליום 6.1.92. במסגרת כתב התביעה טען התובע כי במשך כל התקופה הועסק במשרה מלאה, אך טענה זו נזנחה על ידו בתצהירו ובסיכומיו.
26. התובע טוען כי בשלהי שנת 1991 נתבקש על ידי גזבר המועצה מר עטאללה חשאן להשאיר את ספר הקופה על שולחנו, על רקע ביקורת הספרים הקרבה ובאה.
27. התובע טוען כי משנתגלח דבר אובדן הספר נתבקש לצאת לחופשה ללא תשלום בת 3 חודשים, וכי הוסבר לו ש"אין דרך אחרת".
28. התובע טוען כי בחלוף שלושה חודשים התייצב במשרדי המועצה על מנת לשוב לעבודתו, אך כי במועד זה נקרא לביתו של המזכיר, והלה מסר לו כי הבדיקה טרם הסתיימה וכי בשלב זה לא יוכל לשוב לעבודה.
29. במסגרת כתב התביעה טוען התובע בהקשר זה כי נאמר לו (מפי המזכיר) שראש הרשות הורה להאריך את חופשתו בארבעה חודשים. טענה זו נטענת בכתב התביעה בלבד, כאשר בתצהיר ובסיכומים מעלה התובע טענה חדשה, לפיה באותה פגישה הודיע לו המזכיר כי עליו להישאר בבית עד להודעה אחרת, וכי בתקופה זו יקבל את משכורתו כרגיל. למשמעות השוני שבין טענותיו של התובע בעניין זה, אותיחס בהמשך.

30. התובע טוען כי פנה למועצה במספר מכתבים שצורפו לתצהירו, בבקשה לקידום הבדיקה וקבלת ההחלטה בעניינו. התובע מוסיף וטוען כי המועצה ניסתה להתנכל לו על רקע אי תמיכתו בראש המועצה דאז מר מוחמד מנאע במערכת הבחירות של שנת 1993.
31. התובע טוען כי זומן לישיבות מליאה בהן עומת עם החשדות כנגדו, וכי ביקש להעביר את הנושא לחקירה משטרתית.
32. התובע טוען בכתב התביעה כי בשלהי 1993, ולאחר שנבחר מר מוחמד כנעאן לכהן כראש המועצה, זומן לפגישה במסגרתה הבטיח לו האחרון כי יעשה להחזרתו לעבודה ולתשלום פיצויים, בכפוף לבדיקת הסטטוס של החקירה המשטרתית ולחוות דעת משפטית. בתמשך ובתצהירו, טען התובע כי הסתפק בפניות בכתב.
33. התובע טוען כי בשנת 1998 נערכה פגישה בעניינו במעמד התובע, בא כוחו דאז עו"ד שעבאן, ראש המועצה דאז מר כנעאן ויועמ"ש המועצה דאז עו"ד משה עמאר, וכי רק בפגישה זו נודע לו אודות סגירת ותיק החקירה במשטרה.
34. התובע טוען כי לאור סגירת התיק נוהל עמו משא ומתן להחזרתו לעבודה ולתשלום פיצויים, וכי הוצעו לו הצעות שונות.
35. התובע טוען כי נוהל משא ומתן שלא עלה יפה, כאשר ברקע שכרה המועצה את שירותיו של בא כוחו דאז, שטאלץ בהתאמה להפסיק לייצגו, וכי בסופו של דבר התייאש והגיש לבית הדין את התביעה.
36. התובע טוען כי תמועצה הגישה כנגדו תלונת סדק, הוציאה אותו לחופשה ללא תשלום מעל לתקופה המותרת, גרמה לו להפסיד את מקום עבודתו עקב היסול חשבונות פוליטי, גרמה לו לנזקים כספיים שונים, והכפישה את שמו הטוב.
37. על יסוד טענותיו, זורש התובע את הסכומים הבאים:
- פיצויי פיטורים בגין תקופה של 112 חודשים שבין 6.9.82 לבין 6.1.92 (מועד היציאה לחלי"ת), בסך כולל של 70,000 ₪.
  - פיצויי פיטורים בגין התקופה שמיום 6.1.92 ועד לשנת 1998 בה נודע לו על סגירת חתיק, בסך כולל של 45,000 ₪.
  - שכר עבודה בגין התקופה שבין 6.1.92 ועד לשנת 1998, בסך של 540,000 ₪.
  - הפסד זכויות פנסיוניות בגין התקופה שמיום 6.1.92 ועד לשנת 1998, בשיעור של 97,200 ₪.
  - סה"כ – 752,200 ₪.
38. את סכומי הפיצוי הנתבעים על ידו מחשב התובע על בסיס שכר קובע, לטענתו, של 7,500 ₪, אותו הוא מגדיר כ"שכר ברוטו בערכי היום בהתחשב בקידום בדרגות ובתוספת היוקר". לבד ממשפט זה, התובע אינו מתייחס לתאריכי ערך של הסכומים הנתבעים על ידו או להפרשי

הצמדה וריבית. יוער כי התובע לא צירף לכתבי הטענות ולא הגיש במסגרת הדיון בתיק תלושי שכר כלשהם, או כל תחשיב אחר לביטוס השכר חקובע הנטען.

טענות הנתבעת

39. הנתבעת טוענת כי דין התביעה להידחות על הסף מחמת התיישנות (למען הנוחיות, תפורטנה טענותיה באשר לכך בפרק נפרד בהמשך פסק הבוררות).
40. הנתבעת טוענת כי דין התביעה להידחות על הסף מחמת שיחוי בהגשתה. טענה זו נטענה בכתב ההגנה בלבד.
41. הנתבעת טוענת כי דין התביעה להידחות על הסף מחמת היותה קנטרנית ו/או טורדנית. טענה זו נטענה בכתב ההגנה בלבד.
42. הנתבעת טוענת כי התובע והנתבעת החליטו ביחד על יציאת התובע לחופשה ללא תשלום עד להשלמת הבדיקה בעניינו.
43. הנתבעת טוענת כי לא האשימה את התובע בדבר בגין ובקשר עם אובדן הספר, אלא כי עמדה על זכותה להגיע לחקר האמת.
44. הנתבעת מכחישה כל קשר בין הטיפול בעניינו של התובע לבין מערכת הבחירות של 1993.
45. הנתבעת טוענת כי התובע מעולם לא ביקש לחזור לעבודתו, וכי במעשיו זנח את עבודתו ויש לראות אותו כמי שהתפטר.
46. הנתבעת טוענת כי לא הבטיחה לתובע דבר מעולם.
47. טענת קיזוז – מכוח כתב ההתחייבות: הנתבעת טוענת כי אם וככל שייפסק לזכות התובע סכום כלשהו, יש לקזז הימנו סכומים שהתובע חייב לה מכוח התחייבותו המפורשת לחשיב כל סכום שיימצא כי חסר בקופה. במסגרת כתב ההגנה, העמידה הנתבעת את שיעור טענת הקיזוז על סך של 194,000 ₪ נכון ליום 1.1.92. בסיכומיה, הפחיתה הנתבעת את הסכום והעמידה אותו ע"ס של 186,261 ₪ ערך 1.1.92, כאשר לשיטתה סכום זה משוער למועד הגשת הסיכומים עומד ע"ס של 1,055,280 ₪.
48. טענת קיזוז – חובות נוספים של התובע למועצה: בתצהיר מטעמה ובסיכומיה, מעלה המועצה טענת קיזוז נוספת, לפיה מכל סכום שייפסק לזכות התובע, יש לנכות סך של 247,205 ₪ נכון ליום 11.9.11 בגין חובות ארנונה, מים, אגרת ביוב והיטל ביוב. טענה זו לא נזכרה בכתב החגנה, ולמשמעות הדבר אתייתס בדיון בטענת הקיזוז.

הראיות

49. התובע הגיש תצהיר חתום על ידו.
50. הנתבעת הגישה תצהיר חתום על ידי ראש המועצה הנוכחי מר מוחמד מנאע, וכן את מסמך תוצאות הבדיקה החשבונאית של רויית סרצ'וק מיום 9.6.92.

51. מטעם התובע העידו ונחקרו: התובע בעצמו; מר מוחמד כנעאן, ששימש במועדים הרלוונטיים כמזכיר המועצה וכראש המועצה; ועו"ד ג'מאל שעבאן אשר שימש בתחילה כב"כ התובע, ובהמשך כב"כ המועצה. התובע ביקש לחקור גם את עו"ד מג'די ח'לאילה ששימש במועדים שונים כיועמי"ש המועצה, אך ויתר על חקירתו לאחר שהמועצה סירבה להסיר את החיסיון החל על חלקים מעדותו.

52. מטעם הנתבעת העידו ונחקרו: ראש המועצה מר מוחמד מנאע; מר עטאללה חשאן שהיה במועדים הרלוונטיים גזבר המועצה; ומר נביה חוסיין כנעאן.

53. בישיבת הבוררות שנערכה ביום 3.1.12 חודיע ב"כ התובע כי הוא מוותר על חקירתו של רו"ח סרצ'יק אשר תוצאות בדיקתו הוגשו כאמור על ידי הנתבעת, וכי אינו מתנגד להגשת המסמך.

54. בנוסף לתצהיריהם, הגישו הצדדים את הראיות הבאות:

א. 1/3 – פרוטוקול חקירת התובע במשטרה מיום 8.4.93.

ב. 2/3 – פרוטוקול חקירת מוחמד כנעאן במשטרה (תאריך לא ברור בשנת 1993).

ג. 3/3 – פלט מעסיקים ותקופות דיווח בעניינו של התובע מהמוסד לביטוח לאומי.

ד. 4/3 – פרוטוקול חקירת עטאללה חשאן במשטרה מיום 10.2.93.

ה. 5/3 – פירוט תביעות הבטחת הכנסה שהוגשו על ידי התובע.

דיון והכרעה

55. את החלטתי בסכסוך שבין הצדדים אחלק לשלושה חלקים עיקריים:

א. ראשית, תידונה טענות הסף שעורדה הנתבעת בבקשתה לסילוק התביעה.

ב. שנית וככל שהתביעה לא תסולק על הסף, תידונה טענותיו של התובע לגופו של עניין.

ג. שלישית וככל שיימצא כי יש ממש בטענותיו של התובע, תידונה טענות הקיזוז.

הערה מקדימה – סכום התביעה

56. סכום התביעה הכולל הינו כאמור 752,200 ₪, אך לצרכי אגרה העמיד התובע את תביעתו ע"ס של 400,000 ₪ בלבד, נכון למועד הגשתה לבית הדין בשנת 2003.

57. בסעיף 11 להחלטתו מיום 24.3.11, קבע בית הדין הנכבד כי ההפתנה לצרכי אגרה תחול אף בהתייחס להליך הבוררות שבפני, וכי לפיכך יוגבל הדיון לכדי 400,000 ₪.

58. במהלך הדיונים שבפני לא פירט התובע כיצד ומאילן ראשי נוק הוא מבקש לחפחית את ההפרש (הניכר) שבין סכום התביעה לבין הסכום לצרכי אגרה, ולמעשה נמנע מלהתייחס לסכומים הנזכרים בכתב התביעה, אשר אין להם כל זכר בתצהיר מטעמו ואף בסיכומיו.

59. בסוגיה דומה קבע בית הדין הארצי בשעתו:

"...אחת חמטרות בקביעת תשלום אגרה הוא מתן תמריץ לתובע לקבוע את תביעתו מלכתחילה על סכום ריאלי, ולא לתובע סכום מופרז מתוך שיקול קר ומגיפולטיבי, למשל במטרה להטיל אימה על הנתבע ולהביא ללחץ פסיכולוגי עליו, או מתוך מחשבה שסכום התביעה, אף שמופרז הוא וחסר בסיס, ישמש כנקודת מוצא למשא ומתן לכשרה או אף להצעת פשרה מעידו של בית המשפט (ראו: רע"א 2623/02 סיס עיצוב ריהוט ציבורי בע"מ נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד (1) 717).

במקרה שלפני, קבע בית הדין האזורי, כי על המבקש לכמת את רכיבי תביעתו באופן שסכומם הכולל לא יעלה על 150,000 ש"ח. עוד נקבע כי ככל שהמבקש לא יעשה כאמור, יוכל הוא לתבוע בגין כל רכיב את חלקו היחסי בלבד מכלל התביעה..."

(בר"ע 159/08 קבועה נ' ארי אבטחה ושירותים בע"מ (פורסם בנבו) (2008). כל ההדגשות בפסק-דברות זה אינן במקור)

60. בהתאם לחלכה הפסוקה, ומשלא מצא התובע לנכון להודיע כיצד בדעתו לחלק את ההפרש בין סעיפי התביעה השונים, אני מפחית בזאת את כלל סכומי התביעה באופן יחסי להפרש שבין סכום התביעה לבין הסכום לצרכי אגרה, ומעמיד את ארבעת סעיפי התביעה על הסכומים המתוקנים הבאים:

- א. סעיף 20(א) לכתב התביעה – 37,224 ₪.
- ב. סעיף 20(ב) לכתב התביעה – 23,930 ₪.
- ג. סעיף 20(ג) לכתב התביעה – 287,158 ₪.
- ד. סעיף 20(ד) לכתב התביעה – 51,688 ₪.
- ה. סה"כ – 400,000 ₪, נכון למועד הגשת התביעה.

טענת ההתיישנות

61. במסגרת כתב החגנה, מעלה הנתבעת באופן כללי וללא נימוקים את הטענה כי דין התביעה סילוק על הסף מחמת התיישנות.
62. בדיון שנערך בפני ביום 8.5.11, טען ב"כ התובע כי הטענה לא עלתה בבית הדין, וכי חנתבעת ויתרה על הטענה בעצם הסכמתה להעביר את הסכסוך לבוררות.
63. בהחלטותי בתום הדיון, קבעתי כי טענת ההתיישנות טעונה מירור עובדתי מקיף, וכי לפיכך אין מקום לפצל את הדיון בינה לבין יתר הטענות, והיא תוכרע במסגרת פסק הבוררות הסופי.
64. ראשית דבר, אסיר מעל סדר היום את טענתו של ב"כ התובע לפיה טענת ההתיישנות לא הועלתה. כמפורט לעיל, הטענה הופיעה באופן ברור (גם אם תמציתי) במסגרת כתב החגנה.

65. אין בידי לקבל גם את הטענה החלופית לפיה הנתבעת "ויתרה" על טענת ההתיישנות כאשר נתנה הסכמתה להעביר את הסכסוך לבוררות:

א. ראשית, משהועבר הסכסוך לדיון בפני, מובן כי אם לא הוטכם בין הצדדים אחרת במפורש, הועבר לדיון בפני מכלול טענות הצדדים, כפי שמוצא הוא את ביטוי במסגרת כתבי הטענות.

ב. שנית, וזה העיקר, בפסק דינו מיום 18.2.10 (במסגרת התביעה לאכופ את הסכם הבוררות), קבע בית הדין הנכבד במפורש כי: **"...צורך התובע בטענתו כי אין בהסכם הפשרה שנחתם בין הצדדים בכדי להעיד כי העברת המחלוקות לחליכי בוררות כוללת ויגור על טענותיהם של מי מהצדדים, לרבות טענת ההתיישנות שהעלתה הנתבעת..."** (סעיף 24 לפסק הדין).

ג. כלומר, נחזה כי טענתו של התובע בפני לעניין עצם העלאת טענת ההתיישנות, הינה טענה הפוכה וסותרת לטענתו בעניין זה בפני כבוד בית הדין. מובן כי טענה הסותרת לאשר, נקבע בפסק דין חלוט – אין לקבל, ויתכן כי בנסיבות העניין היה מקום אף לפסוק הוצאות בגין כך, אך לאתר ששקלתי את העניין החלטתי שלא לעשות כן.

66. סיכומה של נקודה – הנתבעת העלתה את טענת ההתיישנות כדין, ואין כל מניעה לדון בה.

67. לגופם של דברים: המסגרת הדיונית לשאלת ההתיישנות, מצויה בסעיפים 6,8 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958, שלשונם כדלקמן:

6. תקופת ההתיישנות מתחילה ביום שבו נולדה עילת התובענה.

8. נעלמו מן התובע העובדות המהוות את עילת התובענה, מסיבות שלא היו תלויות בו ושאינן בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן, תתחיל תקופת ההתיישנות ביום שבו נודעו לתובע עובדות אלה.

68. לפיכך, לצורך הדיון בטענת ההתיישנות, יש לבחון שני שאלות:

א. ראשית, מתי נולדה עילת התובענה.

ב. שנית, ואם נמצא כי מאז "הולדת" העילה חלפה תקופת ההתיישנות, האם העובדות המהוות את העילה נודעו לתובע במועד מאוחר באופן המבטס דחיית תחילתו של מירוצן ההתיישנות.

69. סבורני כי על רקע מבחני עזר אלה, יש לחלק את עילות התובענה שבפני לשני סוגים:

א. עילות התביעה שעניינן זכויות בגין תקופת העבודה (סעיפים 20(ג), 20(ז) לכתב התביעה).

ב. עילת פיצויי הפיטורים (סעיפים 20(א), 20(ב) לכתב התביעה).

טענת ההתיישנות בהתייחס לתביעה לתשלום זכויות תקופת העבודה

70. בסעיפים 20(ג), 20(ד) לכתב התביעה, מתייחס התובע לתשלומי שכר ולהפרשות סוציאליות, המגיעים לו – לשיטתו – בגין התקופה שבין 6.1.92 לבין 1998. התובע אינו נוקב בתאריך מדוייק לסיום התקופה, אך קוצב את התקופה ב-72 חודשים, ומכאן שמדובר למעשה בתקופה שבין 6.1.92 לבין 5.1.98.
71. התשלומים נשוא סעיפים 20(ג), 20(ד) לכתב התביעה – אלה גם אלה – הינם תשלומים שוטפים, שיש לשלם לעובד מדי חודש בחודשו.
72. בהתאם, עילת התביעה במקרה של אי תשלום מתחדשת מדי חודש בחודשו, נולדת מדי חודש בחודשו ונדעת לעובד מדי חודש בחודשו. באותו אופן, תקופת ההתיישנות בהתייחס לעילות אלה מתהילה ונדעת לעובד במועד בו היה על המעסיק לשלם שכר בכל חודש (ניתן אמנם לטעון שעל אי ביצוע הפרשות סוציאליות אין העובד יודע באופן מיידי, אולם סבורי כי ניתן לחנייה שעובד שאינו מקבל שכר כלל, יודע – או לפחות אמור לדעת – כי גם החפרשות לא מתבצעות).
73. בענייננו, התובע ידע בזמן אמת שאינו מקבל שכר ותנאים סוציאליים נלווים בגין התקופה בה הוא סבור שהיה עליו לקבל תשלומים אלה, ולכן ידע בזמן אמת על עילת התביעה (ככל שהוא סבור כי קיימת) ועל העובדות המגבשות את עילת התביעה.
74. התובע לא סתר זאת בתצהירו, ולמעשה כלל לא התייחס לטענת ההתיישנות ככל שנוגע הדבר לרכיבי תביעה אלה, ולא העלה כל טעם מדוע נמנע מנקיטת הליכים למימוש זכויותיו, מקום בו – גם לשיטתו – עילת התביעה גובשה וחיתה ידועה.
75. דווקא הנתבעת עצמה מתייחסת בטיכומיה לטענה האפשרית כי במעשית ובמחדלה כלפי התובע במרוצת השנים, היתה משום הודאה בקיום זכויותיו הנטענות, אלא שטענה מעין זו לא נשמעה מפי התובע כלל, ולמעלה מן הצורך אציין כי גם אילו היתה נטענת, דינה היה להידחות, שכן חילופי הדברים שבין הצדדים יכולים חיו לכל היותר להיחשב כמשא ומתן, וחלכה היא כי משא ומתן שבין הצדדים אינו עוצר את תקופת ההתיישנות (ראה בין השאר עי"ע 592/09 רג"ט נ' צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (פורסם בנבו) (2011) והאסמכתאות שם).
76. לפיכך ובהתייחס לסעיפים 20(ג), 20(ד) לכתב התביעה, אני קובע כי את תקופת ההתיישנות יש למנות החל מסיומו של כל חודש, ומשמעות הדבר הינה כי במועד בו חוגשה התביעה (19.10.03), התיישנה זכותו של התובע לתבוע בגין עילות התביעה שנולדו ונדעו עד ליום 19.10.96, ויש לצמצם תביעתו באופן יחסי ל-15 החודשים האחרונים מתוך 72 החודשים בגינם תבע במקור.

77. התוצאה האופרטיבית אליה הגעתי בעניין זה הינה כדלקמן:

א. אני מקבל ברובה את טענת ההתיישנות בנוגע לסכומים הנתבעים בסעיף 20(ג) לכתב התביעה, ומעמיד את סכום התביעה לפי סעיף זה על 54,825 ₪, נכון למועד הגשת התביעה.

ב. אני מקבל ברובה את טענת ההתיישנות בנוגע לסכומים הנתבעים בסעיף 20(ד) לכתב התביעה, ומעמיד את סכום התביעה לפי סעיף זה על 1,350 ₪, נכון למועד הגשת התביעה.

טענת ההתיישנות בהתייחס לתביעה לתשלום פיצויי פיטורים

78. חלכה היא כי עת המדובר בתביעות לתשלום פיצויי פיטורים: "...לעניין הישוב תקופת ההתיישנות העילה מתגבשת ביום בו זכאי העובד לתשלום פיצויי פיטורים, קרי במועד סיום קשר העבודה..." (ע"ע 806/06 זעירא נ' אוניברסיטת בר אילן (פורסם בבב) (2009) והאסמכתאות שם).

79. כלומר, לצורך הדיון בטענת ההתיישנות בהתייחס לעילת הפיצויים, יש לבחון מהו המועד בו זכאי היה התובע לתשלום פיצויי פיטורים, והקושי המתעורר במקרה שבפינו, הינו כי קיימת מחלוקת של ממש בין הצדדים בכל הנוגע לעצם קיומה של זכאות שכזו.

80. לפיכך, ובהתאם להחלטותי מיום 8.5.11 בה קבעתי כי הדיון בשאלת ההתיישנות כרוך בבירור עובדתי מקיף, אתייחס לשאלת ההתיישנות באשר לפיצויי הפיטורים במסגרת הדיון בטענות הצדדים באשר לנסיבות ניתוק יחסי העבודה.

טענות סף נוספות

81. הנתבעת העלתה כאמור במסגרת כתב החגנה את הטענה כי דין התביעה להידחות על חסף מחמת שיחוי, וכי דין התביעה להידחות על חסף מחמת היותה קנטרנית. יצויין כי הטענות לא נזכרו בסיכומים, אך ממילא לא מצאתי בהן ממש.

82. לעניין השיחוי: הגשת התביעה במועד בה הוגשה (2003) אכן לוקה בשיחוי, אשר יש בו כדי להכביד על ניהול ההליך. יחד עם זאת ומשנקבע כי התביעה לא התיישנה, אין השיחוי – שמקורו בדיני חמניעות – עולה כדי הרמה הנדרשת לחסום דרכו של בעל דין לברר תביעתו. בנוסף, אין להתעלם מחלקה של הנתבעת בהימשכות ההליכים, שכן בהימנעה מבידור הסכסוך בבוררות, כפי שקבע בית הדין, גרמו למעשה היא עצמה לשיחוי.

83. לעניין הקנטרנות: מדובר בתביעותו של מי שעבד אצל הנתבעת – שהיא גוף ציבורי – במשך כעשור, וסיים את עבודתו בנסיבות עמומות, ללא הודעה פורמלית של מי מהצדדים על סיום יחסי הצדדים, ובדרך אשר (כפי שנוכחנו) הקימה לשני הצדדים טענות למכביר. טענותיו של התובע באשר לאי תשלום פיצויי פיטורים, שכר עבודה ותשלומים נלווים, גם אם תימצאנה בסופו של יום כבלתי מוצדקות, הינן טענות לגיטימיות כשלעצמן שיש לדון בהן על פי דין, ואין מקום לסילוקה של התביעה על חסף מחמת קנטרנות.

נסיבות היעלמותו של ספר חקופה

84. הנתבעת חקדישה חלק נרחב וכבד מתצהירה ומעדויותיה לפרשת היעלמותו של ספר חקופה בשנת 1992, ולנסיבות שהובילו לכך.
85. אקדים ואומר, כי לא נהיר לי באילו מטענות ההגנה נועד הדבר לתמוך. עיון בכתב ההגנה שהוגש על ידי הנתבעת מגלה כי החתיחות בו לעניין היעלמות מועטת, וכל שטוענת הנתבעת הוא בעיקרם של דברים:

"...התובע יחד עם ראשי הנתבעת החליטו על יציאתו של התובע לחופשה ללא תשלום למשך תקופה שתידרש לסיום הבדיקה..." (סעיף 5 לכתב ההגנה)

"...הנתבעת תטען כי לא האשימה את התובע בעניין כלשהו, ובסה"כ עמדה על זכותה כרשות ציבורית שומרת חוק לחקור ולהוסיף ולחקור את האמת, ומשום כך פנתה הנתבעת למשטרה על מנת לחקור את עניין המעילה..." (סעיף 6 לכתב ההגנה)

"...תלונתה במשטרה היתה הכרחית ומתחייבת מן הדין והמוסר... הוצאת התובע לחופשה היתה בהתאם לדין ואו בהתאם למוסכם בין הצדדים... עצם הפניה למשטרה לא גרמה לתובע נזקים כלשהם..." (סעיף 18 לכתב ההגנה)

86. הנה כי כן, במסגרת כתב ההגנה שהוגש על ידה כלל לא טענה הנתבעת כי התובע אשם באובדן הספר, ולא העלתה כל טענה הקושרת בין נסיבות היעלמות הספר לבין התביעה. נהפוך הוא: הנתבעת הדגישה כי לא האשימה את התובע בדבר, כי בסה"כ פנתה למשטרה בבקשה לחקירת העניין, וכי כלל שנוגע הדבר לתביעה, התובע הוא שהתפטר מעבודתו וממילא עילות תביעתו התיישנו.
87. בהמשך, לעומת זאת, מצאה הנתבעת לנכון לחתייחס בתרחבה יתרה (ויתכן שגם מיותרת) לנסיבות היעלמותו של הספר; טענה כי מעשיו של התובע עולים כדי גניבה ממעביד (ראה סעיף 33 לתצהיר מנאע וסעיף 21 לסיכומי הנתבעת); טענה כי סגירת תיק החקירה מחוסר ראיות מעיד על כי קיימות ראיות אך הן אינן מספיקות; וטענה כי הויתור על חקירתו של רו"ח סרצ'וק מקים חזקה לפיה מלוא קביעותיו נתקבלו.
88. בנוסף, העלתה הנתבעת בסיכומיה (ראה סעיף 59) את הטענה לפיה נסיבות העניין שוללות ממילא את זכאותו של התובע לפיצויי פיטורים. טענה זו כאמור, לא נזכרת בכתב ההגנה.
89. בדיוני ההוכחות שנשמעו בפני, זימנה הנתבעת לעדות את מר נביה כנעאן (שלא נתן תצהיר), אשר העיד על עצמו כי במועד היעלמות הספר היה חברו של התובע, אך כי בהמשך היתסים התנתקו על רקע תאונת דרכים בה היו מעורבים קרובי משפחתם, ואשר בעקבותיה נדרש כנעאן לשלם למשפחת התובע סכומי כסף.

90. בחקירתו, מסר מר כנעאן את הפרטים הבאים:
- א. ביום גשום בחורף 1992 הופיע התובע בביתו וביקש כי יבוא לסייע לו.
  - ב. השניים נסעו לבניין המועצה, ושם ביקש התובע ממר כנעאן להשיג על המקום בזמן שהוא טרוד בעיסוקיו.
  - ג. התובע נכנס לבניין המועצה, ויצא לאחר מספר דקות עם חבילת ניירות.
  - ד. השניים נסעו לנחל שזרם בקרבת מקום, ושם קרע התובע את המסמכים שנטל מהמועצה, והשליכם המימה.
91. בחקירתו הנגדית ומששאל מדוע לא מסר את עדותו במשך כ-20 שנה, טען מר כנעאן כי מצפונו הציק לו, ומששמע אודות תביעתו של התובע כנגד המועצה החליט לעשות מעשה ופנה לראש המועצה.
92. בנוסף, נחקר מר כנעאן ארוכות אודות נסיבותיו המדוייקות של האירוע, לרבות המקום בו המתין לתובע עד צאתו מבניין המועצה.
93. בסיכומיהם התייחסו הצדדים בהרחבה לעדותו של מר כנעאן, כאשר התובע טען כי עדותו אינה אמינה ואף צירף תמונות המוכיחות לשיטתו כי התאור הטופוגרפי שנתן אינו יכול להיות נכון, ואילו הנתבעת טענה כי עדותו מהימנה ומחזקת את המסקנה כי התובע נטל את ספר הקופה בכוונת מכוון.
94. כאמור, דומני שהצדדים האריכו בעניין זה שלא לצורך, וסטו ממוקד הדיון. אשוב ואזגיש כי ככל שנוגע הדבר למסגרת הדיונית של התביעה שבפני, הרלוונטיות של נסיבות היעלמותו של ספר הקופה מועטה, שכן מדובר במחלוקת עובדתית בגין ובקשר עם אירועים שאירעו לפני 20 שנה, אשר להכרעה בה – תחיה אשר תהיה – אין השפעה של ממש על טענותיהם של הצדדים בהתייחס לרכיבי התביעה. הנתבעת אמנם מעוררת בסיכומיה טענה משתמעת לפיה התובע "סיים את עבודתו" (ולא ברור אם כוונתה לפיטורים או להתפטרות) בנסיבות שאינן מזכות אותו בפיצוי פיטורים, ולפיכך הדיון בשאלת היעלמות הספר עשוי להיות רלוונטי, אך המדובר בהרחבת תזית פסולה ואסורה, שכן הטענה לא נטענה בכתב התגנה, ולא ניתנה לתובע האפשרות להתמודד עמה.
95. מכל מקום, ומשראו הצדדים בעניין זה כמהותי לבירור התביעה, אתייחס לו בקצרה.
96. בהתייחס לסגירת תיק החקירה ולמשמעות האופן בו נסגר – אין מחלוקת בין הצדדים כי משטרת ישראל פתחה בחקירת האירוע, וכי לימים הוחלט לסגור את התיק מחוסר ראיות ולא להגיש כתב אישום כנגד התובע. אינני מקבל את פרשנותה של הנתבעת לפיה משמעות סגירת התיק מחוסר ראיות הינה כי קיימות ראיות לביצוע עבירה על ידי התובע, שכן בעניין זה כבר נקבע כי סגירת התיק מחוסר ראיות – משמעה ספק סביר בחפותו של החשוד (ראה בניין 2682/99 אפל נ' פרקליטת המדינה, פ"ד נה(3) 134 (2001), וכן הנחיה מסי' 1.3 להנחיות פרקליטות המדינה).

97. כלומר, גם אילו ניתן היה לומר (וגם זאת בדוחק) כי אופן סגירת התיק מותיר ספקות באשר לחפותו של התובע, מכאן ועד לאמירה כי קיימות ראיות לביצוע עבירה על ידו – חורך ארוכה, ואין לכך כל אחיזה בדין.
98. כך או כך, אשמתו בפלילים של חשוד – עניין היא להכרעת בית המשפט, ומקום בו כלל לא הוגש כתב אישום, ובוודאי שלא היתה הרשעה, לא ניתן לייחס לתובע את העבירות הנטולות בטענותיה של הנתבעת.
99. באשר למשמעות הויתור על חקירתו של רו"ח סרצ'וק – כמפורט לעיל, בייכ התובע ויתר על חקירתו של רו"ח סרצ'וק, והודיע כי אינו מתנגד להגשתו של המסמך. יחד עם זאת, אינני מקבל את הטענה לפיה משמעות הדבר היא הודאה בתשדות שמייחס רו"ח סרצ'וק לתובע.
100. המסמך שנערך על ידי רו"ח סרצ'וק משקף תוצאותיה של בדיקה חשבונאית שנערכה בקופה ובספריה (או ליתר דיוק הספרים שהיה צורך לשחזר). לאחר שבדק את אשר בלק, גיבש רו"ח סרצ'וק ממצאים חשבונאיים באשר לחוסר בקופה, והתובע אכן הודיע כי אין לו התנגדות למסמך (על משמעותה של הודעה זו – בהמשך).
101. אולם, סברותיו של רו"ח סרצ'וק באשר לנסיבות היווצרותו של החוסר בקופה, כשמן כן הן – סברות. אין ביני לבין מסקנות חשבונאיות דבר, וגם אם הן סבירות, הגיוניות ומבוססות על נסיונו של רו"ח סרצ'וק, לא ברור מהי הרלוונטיות שלהן למסמך הבדיקה החשבונאית.
102. מבלי שיחא בכך – תלילה – משום הטלת כל זופי במומחיותו ובנסיונו של רו"ח סרצ'וק, מובן כי אין שיקול דעתו מחליף את חקירת המשטרה, ובוודאי שלא ניתן לפיכך לייחס לסברותיו באשר לנסיבות האירוע כל מעמד ראיתי מכריע.
103. בהתאמה, איני סבור כי ניתן לייחס לויתורו של התובע על חקירתו של רו"ח סרצ'וק משום הסכמה לסברות אלה, ובוודאי שלא ניתן לראות בכך משום הודאה בביצוע העבירות הפליליות המתוארות בהן.
104. בהתייחס לעדותו של מר נביה כנעאן – עדות זו אכן מעוררת כמה וכמה שאלות:
- מדוע כבש מר כנעאן את עדותו ולא מסר את גרסתו (המשמעותית) לאירועים במשך שני עשורים, קל וחומר כאשר מצפוני הציק לו, כטענתו.
  - מדוע לא הגיש מר כנעאן תצהיר.
  - כיצד זה זכר מר כנעאן פרטי פרטים חלקים מסויימים מאירוע שהתרחש עשרים שנה לפני מתן עדותו, אך לא זכר פרטים אחרים.
  - כיצד, אם בכלל, הושפעה עדותו של מר כנעאן מהמשקעים שנוצרו בין משפחתו לבין משפחת התובע על רקע תאונת הדרכים הטראגית ותוצאותיה.
  - האם עדותו כי ראה את התובע מהלך במסדרונות המועצה מתיישבת עם המיקום המדוייק בו תיאר כי עמד והמתין לו.

- ו. הנתבעת אף טוענת כי מכוח סעיף 62(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, מותזק התובע כמי שקיבל הודעה אודות סגירת התיק בסמוך לאתר שנסגר בפועל.
- ז. הנתבעת מכחישה את הטענה כי הובטח לתובע לחזור לעבודה, וטוענת כי אין המדובר בהודאה בכתב או בפני בית המשפט.
- ח. הנתבעת טוענת כי מעובדת עבודתו של התובע במקומות אחרים משנת 1993 ניתן להסיק ידיעתו כי עבודתו אצל הנתבעת באה לכלל סיום.
- ט. הנתבעת טוענת כי הודעתו של התובע לפיה הוא שוקל לפנות לערכאות (במסגרת מכתבו משנת 1995 שקבלתו מוכחשת על ידה) מעידה על ידיעתו כי יחסי העבודה באו לכלל סיום.

110. גרסת התובע:

- א. התובע טוען כי לא זנח את עבודתו, וכי פוטר על ידי הנתבעת. לפיכך טוען התובע כי זכאי הוא לפיצויי פיטורים.
- ב. לטענת ההתיישנות ממעט התובע לחתייחס, אך מסיכומיו ניתן להסיק את הטענה לפיה המועד הקובע לשאלת ההתיישנות הינו המועד בו נודע לו אודות סגירת תיק החקירה במשטרה, וכי מועד זה הינו בשנת 1998.
111. השאלה הראשונה אותה יש לבחון איננה, היא האם התובע פוטר או התפטר. ככל שיימצא כי פוטר, כטענת התובע, יש לבחון אם התביעה התיישנה, כטענת הנתבעת.
112. הלכה היא, כי אקט של פיטורים או התפטרות טעון הודעה מפורשת של צד למשנתו אודות רצונו בסיום יחסי העבודה:

"...זה מכבר פסק בית דין זה, כי יחסי עבודה המתקיימים לאורך זמן אינם באים לכלל סיום כתוצאה מדברים שנאמרו בעידנה דריתחא, שלא ביושוב הדעת. כך נאמר בהקשר זה בפסק הדין בעניין דניאל חיים:

"... נאמר גם פיטורים וגם התפטרות, כשהם מעשה חד צדדי, חייבים לבוא כביטוי חד משמעי לכוונת המועל, להביא לידי סיום את יחסי העובד והמעביד..."

(ע"ע Baloyo Teresita 1333/04 נ' לוגסי (פורסם בתקדין) (2006). במובאה שלעיל מצטט בית הדין הארצי את שנאמר בד"ע לב/3-26 חיים נ' אהרון, פד"ע ד 149, 152).

113. יחד עם זאת, וכפי שציינה הנתבעת עצמה, יכול ועובד שנעדר מעבודתו, ובהתנהגותו רואים אותו שמי שזנחה, ייחשב כעובד שהתפטר, על כל המשתמע, הן לעניין מועד ניתוק יחסי העבודה והן לעניין הזכאות לפיצויי פיטורים.
- באשר לכך נפסק:

"...ישנם מקרים שבהם אפשר ואף חייבים לפסוק בשאלה מי מהשניים הביא את היחסים לידי גמר, מעצם ההתנהגות של הצד אשר לו מייחסים את הייס, ומהמצב העובדתי. כל זה, כמובן, בתנאי ברור ומפורש שמאותה ההתנהגות ואותו מצב עובדתי ניתן ללמוד, באופן שאינו מותיר כל ספק, של הכוונה להביא את היחסים לידי גמר..."

...משבאים לפסוק בשאלה מי הביא את היחסים בין העובד והמעביד לידי גמר, יש לנתת את הדעת למכלול העובדות הרלבנטיות ומהן להסיק את המסקנה; ואין ללמוד מקטע דברים אלא מהתמונה כולה..."

(דבי"ע ל/18-3 בגצילוביץ נ' "אתא" חברה לטכסטיל בע"מ, פד"ע ב' 41, 53-54 (1970))

114. ועוד:

"...בעת ההכרעה בשאלה, מי מהצדדים רצה להביא את היחסים לידי סיום, יש לבחון גם למי מהצדדים הייתה המוטיבציה להביא לניתוקם של יחסי העבודה. לא רק מי יזם את ניתוק יחסי העבודה, אלא גם מי היה הצד המעוניין בניתוקם, שכן לעתים נגרר הצד היוזם את הפסקת העבודה במעולתו אחר התנהגות הצד המעוניין בכך. במקרים כאלה, יתכן כי מה שגדאה על פניו כהתנהגות המלמדת על התפטרות, הוא למעשה, פיטורים - או תהפך ליצחק לובוצקי, סיום יחסי עבודה, פרק 2 עמ' 7-9..."

(סי"ע (חיפה) 11929-11-09 גורבנובסקי נ' סלם (פורסם בבנב) (2012))

115. במקרה שבפנינו לא נמסדה כל הודעה מפורשת על ידי מי מהצדדים. לפיכך, ועל יסוד אמות המידה שהנחתה הפסיקה, נבחן במי מן הצדדים יש לראות כמי שהביא לסיום יחסי העבודה.
116. לאחר ששקלתי נבחנתי את טענות הצדדים ואת חומר הראיות, סבורני כי לא ניתן לקבל את טענתה של התביעה כי בפנינו עובד שזנח את עבודתו והתפטר.
117. אכן, התובע נעדר מעבודתו במשך זמן רב, ולמעשה למן המועד בו יצא לחופשה ללא תשלום, לא שב לעבוד בפועל כלל.
118. יחד עם זאת, אינני מקבל את הטענה כי התובע "לא דרש" לחזור לעבודתו או להאריך את תקופת החופשה ללא תשלום, עד כדי מצב משפטי השקול להתפטרות.
119. נהפוך הוא: התובע תוכיח כי בתקופה בה לא עבד ביקש לקבל שכר, ומהמסמכים שהגישה הנתבעת עצמה, במסגרת תצהירו של ראש המועצה, עולה כי לאורך הדיונים השונים בסוגיית העלמות ספר הקופה, הוסיפו הנתבעת וראתה בתובע כקופאי המועצה:
- א. כך, במסגרת ישיבה מסי 34 מיום 16.1.92, מודיע ראש המועצה לחברי המליאה כי אין כל כוונה לפגוע בתובע, וכי יש מקום "לחסל את הבעיה".

- ב. במסגרת ישיבה מס' 38 מיום 11.7.92 מציין ראש המועצה כי טרם נתקבלה החלטה סופית.
- ג. לישיבה מס' 39 מיום 8.8.92 מזומן התובע, והוא מוצג בה כ"קופאי המועצה" לכל דבר ועניין. במסגרת הישיבה מציין התובע במפורש כי ביקש משכורת בגין התקופה שלאחר סיום החל"ת ולא קיבל, כך שבוודאי לא ניתן לראות בו מי שבמועד זה זנת את עבודתו והתפטר.
- ד. טענתו זו של התובע אינה זוכה לכל התייחסות מטעם המועצה, בעוד שאילו היתה טענת המועצה נכונה, ניתן היה לצפות שבתגובה לדבריו תימסר לו הודעה מפורשת כי הוא מוחזק כמי שהתפטר, או לחילופין כי מוטל.
- ה. בישיבה מס' 40 מיום 18.8.92 שוב מוצג התובע כקופאי המועצה, וגם בה לא מתקבלות החלטות אוכרטיביות כלשהן בנוגע להמשך העסקתו, ולא מתקיים כל דיון במעמדו.
120. הנה כי כן, רישומי ישיבות המליאה – לא זאת בלבד שאינם תומכים בטענת הנתבעת כאילו התובע זנת את עבודתו והתפטר באפריל 1992, אלא שהם תומכים בגרסת התובע דווקא, לפיה סבר כי עודו בגדר עובד, ודרישתו לקבלת שכר לא נענתה בכל הודעה מפורשת לפי יחסי העבודה שבין הצדדים תמו.
121. יודגש: גם אם יימצא כי בפועל לא הובטח לתובע שכר, או ייקבע כי לא מגיע לו שכר, החשיבות לעניין נקודה זו היא בעצם העובדה כי פנה לחברי המליאה ודרש שכר עבודה, והדבר מעיד על כי לא זנת את עבודתו ולא ראה עצמו כמי שהתפטר.
122. חיזוק נוסף לטענות התובע, הן בהתייחס לנסיבות סיום יחסי העבודה והן בהתייחס למועד סיום יחסי העבודה, ניתן למצוא בעדויותיהם של מר מוחמד כנעאן ועו"ד ג'מאל שעבאן.
123. מר מוחמד כנעאן, ששימש במועד אובדן הספרים כמוכיר המועצה, ומשנת 1993 כראש המועצה, העיד בחקירתו מיום 4.12.11 כי:
- "... יעצתי לו כמוכיר לצאת לחופשה ושהנושא ייבדק כחוק, ולפי מה שנקבע זה שינחה אותו אח"כ. זוכר שכשהייתי ראש הדשות לקראת סוף כחונה, אצל עו"ד עמאר היועמ"ש, הוא מסר לי (ש'התיק נסגר במשטרה, ושאינ מניעת להחזירו לתפקידו, הוצעו פשרות שיחזור... היו פניות; חוץ מהישיבה אצל עמאר היתה ישיבה נוספת על קבלת חלק ממשכורתו, ויחזור לעבודה...".*
124. עדות זו, מפיו של מי שהיה ראש המועצה משנת 1993, הינה עדות משמעותית, במיוחד לאור העובדה שהנתבעת הגישה תצהיר התתום על ידי מי שהעיד על עצמו כי בתקופה שבין 1993-2003 היה חבר מועצה "על חנייר" בלבד, לא הופיע לישיבות המועצה, ולכן ספק מהו – אם בכלל – המשקל שניתן לייחס לעדותו באשר לאירועים בתקופה זו.
125. אינני מקבל את טענת הנתבעת לפיה עדותו של מר כנעאן היתה "מגמתית" או שזכרונו "רועק". ידידותו הנטענת של כנעאן עם התובע – גם אם קיימת – אינה יכולה לעמוד לתובע

לרועץ, קל וחומר עת המדובר באיש ציבור שכיהן במשך כעשור שנים כראש הנתבעת עצמה, וכאשר הנתבעת כאמור נמנעה מהבאת עדים שיכולים היו להעיד מדיעה אישית אודות האירועים משנת 1993 ואילך.

126. עו"ד שעבאן, ששימש עד לשנת 1998 כעורך דינו של התובע, מחזיק אף הוא את גרסתו בעניין זה:

"...פניתי לראש המועצה והוא הפנה אותנו לעו"ד עמאר. אני, התובע ומוחמד כנעאן לא ידענו אז שהתלונה נסגרה. עלו הצעות על החזרתו + פיצוי. הבעיה הייתה מה קרה במשטרה. עמאר הציע שהוא ישאל במשטרה. לאחר 10 ימים נודע מהתגובה לעמאר שהתיק נסגר. פניתי שוב לעמאר והוא אמר שאנו עורכי הדין נתפור חליפה משפטית להסכם..."

127. מעדויותיהם של מר כנעאן ועו"ד שעבאן, אשר מתיישבות ומשלימות זו את זו, מסתמנת איפוא התמונה כי בין התובע לבין המועצה נוהל במשך תקופה דין ודברים בגין ובקשר להחזרתו של התובע לעבודתו, כי הצדדים המתונו למידע אודות הכרעת המשטרה בתיק החקירה שנוהל כנגדו, וכי משנתקבל המידע אודות סגירת תיק החקירה, נוהל משא ומתן אשר מטעמים שאינם ברורים לא הבשיל לכדי הסכמה.

128. גם בעניין זה ניתן לקבוע, כי עצם העובדה שהתובע ניהל משא ומתן עם הנתבעת שמטרתו חזרתו לעבודה, כפי שהעיד ראש המועצה עצמו, מעידות על כך שהתובע לא התפטור, ובוודאי שלא ניתן לייחס לו כוונה להתפטר.

129. גם הנתבעת עצמה לא הציגה כל תמיכה לטענתה כאילו ראתה בשעתו בתובע כמי שתתפטר. נהפוך הוא:

- א. הנתבעת לא הודיעה לתובע עת ביקש במפורש שכר בגין התקופה שלאחר החליית, כי היא רואה בו כמי שתתפטר.
- ב. הנתבעת לא הציגה כל אסמכתא על כי דרשה הימנו לחזור לעבודתו בתום תקופת החליית או בתום תקופת הבדיקה, והוא נמנע מכך באופן בו ניתן לראות בו כמתפטר.
- ג. הנתבעת לא הציגה כל הודעה שמסרה לתובע על סיום יחסי העבודה, כפי שהיה מצופה מגוף ציבורי לעשות – גם במקרה בו החתפטרות הינה ביוזמת העובד.
- ד. הנתבעת ניחלת עם התובע משא ומתן במסגרתו הציגה כלפי התובע מצגים כאילו עניינו "תלוי ועומד" עד להחלטה סופית, ולא הודיעה לתובע – כפי שהיה מתבקש מגוף ציבורי – כי לדידה התפטר ויחסי העבודה באו זה מכבר לקיצם.
- ה. הנתבעת לא טרחה להשיב למכתבו של התובע מיום 20.1.00 במסגרתו ביקש כי ישולמו לידו פיצויי פיטורים וכי יימסר בידו מכתב פיטורים, כשהלוא זה אך מתבקש (במיוחד מגוף ציבורי) כי עובד שהתפטר יזכה לתשובה מיידית לפיה יחסי העבודה נסתיימו ביוזמתו.

130. לכן, הנסיבות, העדויות והאסמכתאות מתיישבות יותר עם המסקנה כי מדובר בפיטורים, ולא בהתפטרות כטענת הנתבעת.
131. גם במאזן האינטרסים אליו מתייחס בית הדין בפרשת גורבובסקי הנזכרת לעיל, קשה לראות כיצד ניתן לייחס לתובע עצמו אינטרס לסיים את העסקתו אצל הנתבעת, בעוד שהנתבעת – מנגד – בהכבירה טענותיה באשר לנסיבות היעלמותו של ספר הקופה ובאשר לאופן בו חרף סגירת התיק במשטרה היא רואה בתובע כעברייני וכמי שגנב הימנה, הציגה בדבריה שלה עצמה אינטרס מוצק ומגובש לסיום יחסי העבודה עם התובע ולפיטוריו.
132. בהתייחס לטענת הנתבעת בכתב ההגנה כי התובע יצא לחופשה ללא תשלום ללא הגבלת זמן, אזכור כי נפסק שהדבר שקול לפיטורים (ראה בין השאר ע"ע 10/03 פיליפוביץ' נ' סי. פי. אס. מחשבים והנדסה בע"מ, פד"ע מ' 471 (2005) והאסמכתאות שם).
133. גם טענת הנתבעת כי רואים בתובע כמי שהתפטר מכיוון שעבד בתקופת הביניים במקומות אחרים נשללת, שכן משיצא התובע לחופשה ללא תשלום, לא ניתן לצפות חימונו שלא יעבוד לפרנסתו.
134. נוכח האמור לעיל, והגם ששני הצדדים לא היטיבו להביא לכלל ביטוי פורמלי וברור את רצונם או אי רצונם בהמשך יחסי העבודה, אני קובע כי הראיות מתיישבות יותר עם המסקנה כי התובע פוטר מאשר התפטר, וכי לפיכך יש לראות בתובע כי שפוטר על ידי הנתבעת, ולפיכך כמי שזכאי לפיצויי פיטורים בגין תקופת עבודתו.
135. למעלה מן הצורך אציין, כי גם אילו מדובר היה בזניחה "הדדית" של הצדדים זה את זה, בלא כל ביטוי או ראיות לכוונתו של צד זה או אחר, אזי העקרונות שהותוו בפסיקה באשר לאחריות המוטלת על מעסיק – קל וחומר מעסיק שחינו גוף ציבורי – מתיישבים יותר עם המסקנה כי מדובר בפיטורים מאשר בהתפטרות.
136. סופה של נקודה: התובע פוטר על ידי הנתבעת, וזכאי לפיצויי פיטורים על פי דין.
137. אינני מקבל את טענתה המאוחרת והמובלעת של הנתבעת לפיה הנתבע "סיים את עבודתו" בנסיבות שאינן מזכות בפיצויי פיטורים, ממספר טעמים מצטברים:
- א. ראשית, המדובר בהרחבת חזית ובטענה שלא נטענה בכתב ההגנה.
  - ב. שנית, משנדחתה הטענה העובדתית לפי התובע התפטר, לא ניתן לעורר טענה עובדתית חלופית לפיה הוא פוטר אך אינו זכאי לפיצויי פיטורים.
  - ג. שלישית, גם אם ניתן היה שלא לראות בכך משום הרחבת חזית או טיעון עובדתי חלופי, הנטל להוכיח כי התקיימו הנסיבות לשלילת פיצויי פיטורים רובץ על כתפי הנתבעת, וטבורני כי הנטל לא הורם. הנתבעת לא הוכיחה כי עמדה בתנאים הקבועים בדין לשלילת פיצויי פיטורים מעובד שפוטר; הנתבעת לא הודיעה לתובע אודות שלילת הפיצויים ולא קיימה כל שימוע בעניינו כפי שהיה מצופה מגוף ציבורי; הנתבעת למעשה לא קיימה כל הליך משמעותי כלל כפי שהיה מתחייב (אילו היו טענותיה נכונות) מרשות מקומית; וגם לגופם של דברים, משהמשטרה עצמה החליטה על סגירת תיק החקירה

באשר להיעלמות הספר מחוסר ראיות, לא אוכל לקבל את טענת הנתבעת כי התובע הודה במעשים ובעבירות שהיא מייחסת לו, ולא אוכל לפיכך לקבוע כי התובע אינו זכאי לפיצויים.

138. משנתקבלה טענתו של התובע כי פוטר וכי הוא זכאי לפיצויי פיטורים, יש לדון בטענת הנתבעת כי התביעה לתשלום פיצויי פיטורים ממילא התיישנה.

139. אקדים ואומר, כי אני נוטה לקבל את טענתה העקרונית של הנתבעת לפיה לא אמור היה להיות בהכרח קשר בין החקירה המתנהלת במשטרה לבין סיום יחסי העבודה שבין הצדדים. זאת, מכיוון שהמועד הרלוונטי לעניין התגבשות העילה ותחילת מירוץ ההתיישנות הוא מועד הפיטורים ולא כל מועד אחר.

140. יחד עם זאת, דומני כי דינה של טענת ההתיישנות להידחות, שכן העדויות מורות כי הנתבעת – היא זו שבמעשיה ובמחדליה יצרה את הקשר שבין מועד התגבשות העילה לבין תוצאות חקירת המשטרה:

א. הוכח בעדויות שנשמעו בפניי ולא נסתרו, כי הנתבעת ניהלה משא ומתן עם התובע ועם בא כוחו דאז, ומסרה לתובע כי ההחלטה הסופית בעניינו ובעניין חזרתו לעבודה טרם נתקבלה.

ב. מי שכתן במועדים הרלוונטיים **בראש המועצה עצמו**, העיד כי בפגישות שנערכו עם התובע בשנת 1998 מסרה לו הנתבעת כי היא ממתינה לנתונים בנוגע לחקירת המשטרה, וכי רק בהתאם לנתונים אלה ולאחר שיוודע מה עלה בגורלה של החקירה, תגבש הנתבעת החלטותיה.

ג. כלומר, הנתבעת הציגה כלפי התובע מצג עקבי לפיו חזרתו לעבודה נמצאת כל הזמן על הפרק, וההחלטה מתעכבת עד לקבלת ממצאי חקירת המשטרה.

ד. לכן, הנתבעת עצמה קשרה בין חקירת המשטרה לבין מועד סיומם של יחסי עובד-מעביד, והיא לא תוכל לטעון עתה כי מועד זה אינו רלוונטי, וכי היה על התובע להסיק דבר סיומם של יחסי העבודה במועד שקדם לכך.

ה. משהעיד ראש המועצה עצמו כי בשנת 1998 עדיין המתינו הצדדים להודעת המשטרה וטרם נתקבלה החלטה, משמעות הדבר הפשוטה הינה כי תביעה שהוגשה בשנת 2003 – לא התיישנה.

141. בכך, מתייתר גם הדיון בתחולתו של סעיף 8 לחוק ההתיישנות, שעיקרו בשאלת ידיעת התובע אודות העובדה שתיק המשטרה נסגר בפועל בשנת 1995, שכן כאמור המועד הרלוונטי אינו מועד סגירת התיק במשטרה אלא מועד החלטתה של הנתבעת על סיום יחסי העבודה – החלטה שהוכח כי לא נתקבלה, או מכל מקום לא הובאה לידיעת התובע, לפני שנת 1998.

למעלה מן הצורך ובקצרה אוסיף ואציין כי גם אילו היה הדיון רלוונטי, איני מקבל את טענת הנתבעת לפיהן סעיף 8 לחוק ההתיישנות אינו חל מכיוון שבוהירות סבירה התובע יכול היה לברר מה מצב התלונה, או הסעיף אינו חל כי חזקה על התובע שידע אודות הסגירה

לאור הוראות חוק סדר הדין הפלילי. זאת, שכן מהמסמכים שהגישה הנתבעת עצמה עולה, כי רק ביום 25.12.95 הודיעה הפרקליטות למשטרה – במסגרת תכתובת פנימית – אודות החלטתה להחזיר את חתיק בהעדד ראיות, ואין לדעת (ומכל מקום לא הובאו בפני נתונים) מתי הגיע המכתב למשטרה, ומתי עודכן הדבר במחשביה. בנסיבות הללו, יתכן בחלטת שגם בזהירות סבירה היה התובע יודע אודות סגירת חתיק במהלך שנת 1996 ואף בסופה, ולאור שהתביעה הוגשה באוקטובר 2003, נראה כי גם בשל כך דינה של טענת ההתיישנות בשל כך לחידתות.

142. גם ביתר טענות הנתבעת בנושא זה לא מצאתי כל ממש:

א. הטענה כי עבד במקומות אחרים בתקופה שבין 1992-1998 אינה רלוונטית כאשר מדובר בעובד שיצא לחופשה ללא תשלום, ומובן כי אין לצפות הימנו שישב בחוסר מעש ולא יתפרנס. מכל מקום, אין הטענה רלוונטית לשאלה המשפטית של המועד שבו נותקו יחסי העבודה.

ב. הטענה כי התובע "אמור היה לדעת" שהוא לא יכול היה לשהות בחל"ת לאחר שנת 1995, מתייתרת עת הוכח כי הנתבעת הציגה כלפיו מצג לפיו מעמדו בבתניה וכי עליו להמתין להחלטה בעניינו.

ג. הטענה כי התובע איים בנקיטת בהליכים משפטיים אינה מסייעת לנתבעת אף היא, שכן בין איום בפניה לערכאות לבין הסקת ניתוק יחסי עבודה – רחוקה הדרך.

143. סיכומם של דברים: מחומר הראיות והעדויות שבפני עולה כי בין השנים 1992-1998 (לכל הפחות), ניהלה הנתבעת עם התובע משא ומתן, הציגה כלפיו מצגים לפיהם הוא נמצא ב"המתנה" וכי טרם נתקבלה כל החלטה באשר למעמדו, ובוודאי שלא הודיעה לו במפורש – קל וחומר ברמת הוודאות והבהירות הנדרשת מרשות מנהלית – על פיטוריו, או לחילופין על כך שהיא רואה בו כמי שהתפטר או כמי שבינו לבינה לא מתקיימים יחסי עובד מעביד.

144. לפיכך, אני מקבל את טענת התובע לפיה לא יזע על ניתוק יחסי העבודה שבין הצדדים עד לשנת 1998, ודוחה את טענת ההתיישנות בגין רכיבן הפיצויים.

סכום הפיצויים בגין תקופת העבודה בפועל

145. אין מחלוקת בין הצדדים, כי התובע עבד אצל הנתבעת בפועל מיום 6.9.82 ועד ליום 6.1.92, כ-112 חודשים.

146. בסעיף 20(א) לכתב ההגנה, מעמיד התובע את תביעתו לתשלום פיצויים בגין תקופה זו ע"ס של 70,000 ₪, כשהוא מבסס את החישוב שכר אותו הוא מגדיר "שכר ברוטו של 7,500 ₪ בערכי היום בהתחשב בקידום בדרגות ובתוספת היוקר".

147. סכום התביעה בסעיף זה כאמור מצטמצם לכדי 37,224 ₪ לאור הפחתת סכום התביעה לצרכי אגרה.

148. התובע מוסיף וטוען כי עבד אצל הנתבעת במשרה מלאה, וכי יש לחשב את פיצויי הפיטורים בהתאם.

149. התובע לא הגיש במהלך הדיונים תלושי שכר כלשהם, לא פירט כיצד הגיע לסכומים הנטענים על ידו, ולמעשה בסיכומיו התעלם מהם כליל.
150. הנתבעת, מנגד, טוענת כי מיום 1.2.87 ועד ליום 6.1.92 עבד התובע במשרה חלקית בלבד, וכי שכרו הקובע של התובע הינו בתלוש השכר לחודש 12/91 אשר צורף לתצהירו של מר מוחמד מנאע.
151. אני מקבל את טענותיה אלה של הנתבעת.
152. כפי שמציינת הנתבעת בצדק, טענתו של התובע כי עבד במשרה מלאה נסתרה הן על ידי פרוטוקול חקירתו במשטרה, בהם ציין התובע כי עבד בין השעות 8:00-13:30 בלבד. גם באשר למועד הפחתת המשרה אני מקבל את טענת הנתבעת כי התובע החל לעבוד במשרה חלקית ביום 1.2.87, שכן בפרוטוקול חקירתו במשטרה מציין התובע כי החל לעבוד כקופאי אף לפני כן, בשנת 1984.
153. אני מקבל, כלשונת, גם את הטענה כי את הישוב הפיצויים יש לבצע על יסוד תלוש השכר שצורף על ידי הנתבעת, קל וחומר עת התובע לא טרח לצרף לתביעתו ולו אסמכתא כלשהי באשר לסכומים הנטענים על ידו.
154. עיון בתלוש השכר (נספח ט"ו לתצהיר מנאע) מלמד כי רכיבי שכרו של התובע לצורך חישוב פיצויי פיטורים, הינם כדלקמן (הנתונים מתייחסים ל-50% משרה):
- א. שכר יסוד, כולל תוספת ענפית ותוספת איזון: 513.45 ₪.
  - ב. הפרשי שכר עד משרה: 286 ₪.
  - ג. תוספת בגין הסכם המסגרת לשנת 1987 – 77.90 ₪.
  - ד. תוספת הסכם 90-92 – 35.50 ₪.
  - ה. תוספת שכר 1991 – 16.55 ₪.
  - ו. סה"כ שכר קובע של 929.40 ₪ לחצי משרה, ובחתיאמה 1,858.80 ₪ למשרה מלאה (יוער כי שכר המינימום באותה תקופה עמד ע"ש של 1,221.50 ₪ למשרה מלאה).
155. על יסוד האמור לעיל, שיעור פיצויי הפיטורים להם זכאי יהיה התובע נכון ליום 1.1.92 הינו כדלקמן:
- א. בגין התקופה שבין 9/82 לבין 1/87 – שכר קובע של 1,858.80 ₪ X 53 חודשים בחלוקה ל-12 = 8,209.70 ₪.
  - ב. בגין התקופה שבין 2/87 לבין 12/91 – שכר קובע של 929.40 ₪ X 59 חודשים בחלוקה ל-12 = 4,569.55 ₪.
  - ג. סה"כ – 12,779 ₪ נכון ליום 31.12.91.

התביעה לתשלום שכר, הפרשות סוציאליות ופיצויי פיטורים בגין תקופת הביניים

156. בסעיפים 20(ב), 20(ג), 20(ד) לכתב התביעה, דורש התובע כי בגין התקופה שבין סיום העבודה בפועל ביום 6.1.92 לבין ניתוק יחסי העבודה בשנת 1998 (להלן: "תקופת הביניים"), ישולמו לו שכר עבודה, הפרשות סוציאליות, ופיצויי פיטורים.
157. כפי שקבעתי לעיל, התביעה בגין סעיפים 20(ג), 20(ד) בכתב התביעה (שכר עבודה והפרשות סוציאליות) התיישנה ברובה הגדול, אך לצורך הדיון העקרוני אתיחס לתקופת הביניים כולה.
158. את תביעתו באשר לכך תומך התובע בטענה כי הובטח לו על ידי מי מטעם המועצה שיקבל שכר עד לקבלת ההחלטה בעניינו. הטענה מוכחשת על ידי הנתבעת, שטוענת כי לא הובטח לו דבר.
159. אין בידי לקבל את טענת התובע כאילו הנתבעת התחייבה לשלם לו שכר כלשהו בגין תקופת הביניים.
160. ראשית יובהר, כי המדובר בהרחבת הזית פסולה ואסורה, שכן בכתב התביעה לא טען התובע כי הובטח לו שכר כלשהו. נהפוך הוא: בסעיף 7 לכתב התביעה טוען התובע כי נאמר לו שהחופשה מוארכת, ובהמשך (סעיף 12) טוען כי הובטח לו שייפצו אותו, אך לא כי ישולם לו שכר. למעשה די בכך כדי לבסס דחיית הטענה.
161. לא למוותר לציין, כי התחייבות רשות מקומית לתשלום שכר ותנאים נלווים למי שאינו עובד בפועל, טעונה אישור לפי סעיף 29 לתוק יסודות התקציב, התשמי"ה-1985, בהיותה שינוי בשכר ובתנאי שירות כמשמע המונח בחוק זה. לא הוצג בפני כי אישור כאמור ניתן, ולפיכך גם אילו מתקבלת היתה טענתו של התובע בדבר התחייבות כלפיו, היתה זו התחייבות חסרת תוקף ובטלה.
162. שנית ולגופם של דברים, התובע לא עמד בנטל ההוכחה, ולא הוכיח כי המועצה התחייבה לשלם לו שכר - כטענתו - בגין תקופה כה משמעותית של שש שנים תמימות, כאשר אינו עובד בפועל (דבר שספק רב אם רשות מקומית כלל יכולה להתחייב לו נוכח הכללים המתמירים באשר להעסקת עובדים).
163. מעדותו של ראש המועצה מר כמנאן אמנם עולה כי נוהל עם התובע משא ומתן, וראש המועצה אף מציין כי "זכרתי שהצעתי לו פשרה ופיצוי שכר בגלל שאני לכאורה גרמתי לו לצאת לחופשה", אך אין בכך די. התובע עצמו מאשר כי המשא ומתן לא צלח, ואף אם הועלו במסגרתו הצעות כאלה או אחרות, בוודאי שלא מדובר בהצעות המקימות התחייבות בלתי חוזרת של רשות מקומית, ובוודאי שלא התחייבות לראות בתובע כמי שעבד בתקופת הביניים וזכאי למלוא שכרו והתנאים הנלווים.
164. לפיכך אני קובע כי התובע לא הוכיח טענתו כי הנתבעת התחייבה לשלם לו שכר בגין התקופה בה לא עבד, ודין הטענה להידחות.

165. למעלה מן הצורך אוסיף ואעיר כי גם על פי דיני חגגת השכר (עניין שהתובע לא נדרש לו כלל), אין לראות בתובע כמי שזכאי לשכר עבודה בתקופת הביניים.
166. סעיף 1 לחוק חגגת השכר, התשי"ח-1958 קובע לעניין זה, כי שכר עבודה הינו שכר (ותשלומים נוספים) המשולם לעובד עקב עבודתו, ובמשך עבודתו.
167. הפסיקה נדרשה לא אחת לשאלה באילו נסיבות ייחשב עובד כמו שמגיע לו שכר ייעקב עבודתו, וקבעה כי שכר העבודה הינו תמורה בגין עבודה, המשולמת לעובד שעבד בפועל או שהעמיד עצמו לרשות העבודה (ראה בין השאר דביע לג/1-3 מדינת ישראל נ' ברייטי, פד"ע ד' 528, 530 (1973)).
168. במקרה הנדון, אין מחלוקת כי התובע לא עבד בפועל, ואיני סבור כי ניתן לראות בו כמי שהעמיד עצמו לרשות העבודה. התובע אמנם טוען כי ניסה לחזור לעבודתו בשנת 1992, אך המדובר בטענה שנטענה בעלמא, ללא כל ביסוס עובדתי וללא תימוכין, כאשר מנגד הוכח כי התובע עבד בתקופת הביניים במקומות אחרים – מה שבודאי אינו יכול לדור בכפיפה אחת עם הטענה כי העמיד עצמו לרשות העבודה.
169. דומני כי כפשוטם של דברים וכפי שמציין התובע עצמו, מדובר בהארכתה של חופשה ללא תשלום, אשר כשמת כן היא – ללא תשלום. התובע עצמו טוען כי נתבקש "להאריך את החופשה", ולכן בודאי שלא יהיה זכאי בה לשכר. מתוקף התנהגות הצדדים, יש לראות בתקופת הביניים איפוא כחופשה ללא ניתוק יחסי עובד מעביד, וללא תשלום.
170. נוכח האמור לעיל, אני דוחה את טענת התובע וקובע כי לא היה זכאי לשכר עבודה כלשהו בגין תקופת הביניים.
171. משנדחתה טענה זו, נדחות מאליהן גם הטענות כי היה זכאי להפרשות סוציאליות ולפיצויי פיטורים בגין תקופת הביניים.
172. באשר להפרשות הסוציאליות:
- א. ראשית יוער, כי המדובר בטענה שנטענה בעלמא, ללא כל ביסוס, ללא כל תימוכין ובלא שהתובע טרח לנמק כיצד הגיע לסכומים הנזכרים בכתב התביעה ומדוע סבור הוא כי זהו דווקא שיעור הפרשות.
  - ב. שנית, סכום התביעה ברכיב זה הצטמצם ממילא לכדי 1,350 ₪ בלבד.
  - ג. שלישית ולגופם של דברים, משנקבע כי התובע אינו זכאי לשכר עבודה כלשהו בגין תקופת הביניים, ומשאין מחלוקת כי התובע לא עבד בפועל בתקופה זו, מובן כי הטענה כי התובע זכאי לתשלומים הנגזרים משכר העבודה מתייתרת מאליה.
  - ד. כך או כך, התובע לא עמד בנטל ההוכחה המוטל עליו, וטענתו זו – נדחתה אף היא.

173. בהתייחס לפיצויי פיטורים:

א. סעיף 12 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 קובע כי הפיצויים ישולמו בגין כל שנת עבודה. תקנה 10 לתקנות פיצויי פיטורים (חישוב הפיצויים והתפטרות שרואים אותה כפיטורים), התשכ"ד-1964 קובעת כי לעניין קביעת סכום הפיצויים לא יבואו במניין חופשות שלא בשכר (תקנה 10(3)), וכן הפסקות ארעיות ללא ניתוק יחסי עובד-מעביד לפי סעיף 9(2) לחוק (תקנה 10(5)).

ב. בין אם עניינו בחלופה זו ובין אם זו, הדין קובע במפורש כי תקופת הביניים בה לא עבד התובע לא תבוא במניין לצורך חישוב הפיצויים, וממילא התובע לא טרת לנמק ולהוכיח גם טענה זו, וזימנה להידחות.

174. לסיכום פרק זה: אני דוחה במלואן את טענות התובע שעילתן סעיפים 20(ב), 20(ג), 20(ד) לכתב התביעה, וקובע כי התובע לא היה זכאי לתשלום שכר, תשלומים נלווים או פיצויי פיטורים בגין תקופת הביניים.

טענת הקיזוז

175. נקבע לעיל, כי התובע זכאי לתשלום פיצויי פיטורים בשיעור של 12,779 ₪ נכון ליום 31.12.91 בגין תקופת עבודתו אצל התובעת.

176. עתח נותר לדון בטענות הקיזוז שהעלתה התובעת כנגד התוב.

177. בראשית הדברים, אני דוחה על הסף את טענת התובעת המפורטת בסעיף 66 לסיכומיה, לפיה יש לנכות מכל סכום שייפסק סך של 247,205 ₪ (ערך 11.9.11) בגין חובותיו הנטענים של התובע למועצה בגין ארנונה, מים, אגרת ביוב והיטל ביוב, וזאת מהטעמים המצטברים הבאים:

- א. המדובר בטענה שלא נטענה במסגרת כתב ההגנה, ומתווה הרחבת הזית פסולה ואסורה.
- ב. המדובר בטענה שנטענה בעלמא, כשחיא מגובה בטבלה סתמית שרב הנסתר בה על הגלוי.
- ג. ממילא, המדובר בטענה הטעונה בירור משפטי ועובדתי, החורג בהרבה ממסגרת הדין שבפני.

178. מנגד, סבורני כי יש ממש בטענתה של התובעת כי יש לקזז מכל סכום שייפסק לטובת התובע את סכום הגרעון שנמצא בקופה בהתאם לבדיקתו של רו"ח טרצ'יק.

179. אמנם, וכמפורט לעיל, איני מקבל את הטענה כאילו התובע הוכח כמי שגנב מהנתבעת, ואיני מקבל את הטענה כאילו מכוח העדויות שנשמעו בפני באשר לנסיבות היעלמות הספר ניתן לייחס לתובע את האחריות – כך במיוחד עת המשטרה עצמה החליטה על סגירת התיק מחוסר ראיות.

180. יחד עם זאת, התובע – הוא אשר הפריד, בידועין ובצורה שקולה ובחירה, בין הנסיבות העובדתיות הקשורות בהיעלמות הספר לבין האחריות לגרעון שבקופה:

- א. התובע הודה באחריותו לקופה ולספר הקופה.
  - ב. התובע הודה כי פעל בניגוד לנהלים ולהוראות, והותיר את הספר ללא השגחה.
  - ג. התובע חתם על כתב התחייבות מפורש לשלם לקופת המועצה כל סכום שיימצא כי חסר בקופה עליה היה מופקד, בהתאם לבדיקה חשבונית שתיערך. אציין בעניין זה כי אני נוטה לחניח שטענתו של התובע לפיה המסמך נערך בכתב ידו של עו"ד עמאר והונח בפניו לחתימתו נכונה, אך אין לכך כל נפקות, שכן התובע עצמו אישר כי חתם על המסמך מרצונו, וכי האמור במסמך מובן לו היטב.
  - ד. התובע חזר על התחייבותו זו במסגרת הבקשה שהגיש לצאת לחופשה, ואף ציין במפורש כי ישלם למועצה כל גרעון שיימצא על ידי רו"ח סרצ'וק.
  - ה. התובע הוסיף וחזר על ההתחייבות גם עת הופיע בפני מליאת המועצה.
  - ו. התובע ויתר על חקירתו של רו"ח סרצ'וק, הודיע כי אינו מתנגד להגשת המסמך, וכזה מוחזק כמי שקיבל עליו את ממצאיו החשבונאיים של רו"ח סרצ'וק, ככתבם וכלשונם.
  - ז. ממילא, התובע לא העלה כל טענה לפיה סכום החסרון שנמצא אינו נכון או אינו מדויק.
  - ח. במהלך הדיונים שבפני לא כפר התובע בנכונות המסמך, ולמעשה לא העלה כל טענה מדוע אין ליתן לו תוקף.
181. אם לא יזי בכל אלה, בסעיף 27 לסיכומי ציין התובע עצמו כי **"...בית הדין קביעת הפלוגתאות קבע כי מכל סכום שיש לפסוק לתובע ינוכה סכום החסרון"**. אודה כי לא עלה בידי להבין לאיזו קביעה של בית הדין מתייחס התובע, אך מכל מקום ניתן לראות בדבריו אלה משום הסכמה ליכוי הגרעון בקופה, כלשון כתב ההתחייבות עליו חתם.
182. הנתבעת הוסיפה והתייחסה לשאלת התיישנותה האפשרית של טענת הקיזוז, בטענה (סעיף 58 לסיכומיה) כי ויתורו של התובע על חקירת רו"ח סרצ'וק הינו בבחינת הודאה בקיום זכות, בדרישת סעיף 9 לחוק ההתיישנות. סבורני כי אין צורך לדון בכך, הן מהסיבה הפשוטה שהתובע כלל לא עורר טענת התיישנות כלפי זכות הקיזוז, והן נוכח חזרות סעיף 4 לחוק החתיישנות, הקובעות כי לא תישמע טענת התיישנות כנגד טענת קיזוז, מקום בו נושאן של התביעה ושל טענת הקיזוז אחד, או שהן נובעות מאותן נסיבות. במקרה שבפני, מובן כי התביעה העיקרית וטענת הקיזוז נובעות ממסכת עובדתית אחת ומאותן נסיבות, וטענת הקיזוז לא התיישנה.
183. לפיכך, אני מקבל את טענת הקיזוז שהעלתה הנתבעת, וקובע כי מהסכומים שנפסקו לזכות התובע יש לקזז את סכום הגרעון בקופה כפי שקבע רו"ח סרצ'וק בבדיקתו. נוכח העובדה כי סכום הגרעון של 186,261 ₪ (ערך 31.12.91) עולה בתרבה על הסכום שנפסק בסך 12,779 ₪

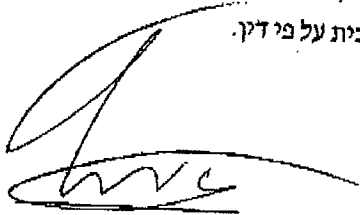
(ערך 31.12.91), התוצאה האופרטיבית היא כי הנתבעת אינה חייבת לשלם לתובע דבר מאותה סיבה, מתייגר מאליו הצורך לדון בהפרשי הריבית וההצמדה שיש לייחס לסכומים שנפסקו.

הוצאות תהליך

184. התלבטתי לא מעט בשאלת הוצאותיו של ההליך שנוהל בפני.
185. מחד, התקבלה (חלקית) תביעתו של התובע, ונקבע כי הוא פוטר בלא ששולמו לו פיצויי פיטורים על פי דין; מאידך, התקבלה גם טענת הקיזוז של הנתבעת ונקבע כי מלוא סכום הפיצויים מקוזז מכוח התחייבותו המפורשת של התובע.
186. מחד, לאחר דיון בטענות הצדדים נתברר שמונך תביעה משמעותית של 752,200 ₪ שהוגשה במקור, נותרה בפני הלכה למעשה (לאחר הפחתה לצרכי אגרה והתיישנות מרבית רכיבי התביעה) תביעה בסך של 117,329 ₪ בלבד – כ-15% מסכום התביעה המקורי, אשר גם היא נדחתה ברובה; מאידך, אין להתעלם מההתנהלות הנובעת, אשר עיכבה את בירור התביעה במשך שנים, חרף הסכם בוררות שנחתם בין הצדדים ואושר על ידי בית הדין.
187. בסופו של דבר, הטתה את הכף העובדה שמרבית רכיבי התביעה התיישנו כבר במועד בו הוגשה, בשילוב עם העובדה שהתובע מיעט בהבאת ראיות, ולמעשה לא עמד בנטל הראיה ולא הוכיח את מרבית טענותיו. בנסיבות הללו, מצאתי לנכון לחייב את התובע בתשלום הוצאות ליזכות הנתבעת, בסך של 11,700 ₪.

סוף דבר

188. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, אני קובע כדלקמן:
- א. אני מקבל חלקית את תביעת התובע המפורטת בסעיף 20(א) לכתב התביעה, ופוסק לזכות התובע פיצויי פיטורים בסך של 12,779 ₪ (נכון ליום 31.12.91).
- ב. אני דוחה את תביעת התובע המפורטת בסעיפים 20(ב), 20(ג), 20(ד) לכתב התביעה.
- ג. אני מקבל באופן חלקי את טענת הקיזוז שהעלתה הנתבעת, וקובע כי מהסכום שנפסק לזכות התובע, יש לנכות את סכום הגרעון בקופה כפי שנקבע על ידי רו"ח סרצ'וק, בסך של 186,261 ₪ נכון ליום 31.12.91. נוכח העובדה כי סכום הניכוי עולה בהרבה על הסכום הנפסק, התוצאה היא כי הנתבעת אינה חייבת לשלם לתובע דבר.
189. התובע ישלם לנתבעת הוצאות בשיעור כולל של 11,700 ₪. סכום ההוצאות ישולם עד ליום 1.1.13, שאם לא כן יישא הפרשי הצמדה למדד וריבית על פי דין.

אילן גורבוביץ, עו"ד

בורר

ניתן היום, 28 בנובמבר, 2012